

מכתבים

העליונה השמאלית (ז.א. כשרה הכחול) של הרגל.
ואם אצל האיטלים הכחול מסמל את הכושים והאדום את המולאטים תושבי האי, הרי אצל הליכטנשטיינים מסמל הכחול את צבע הרקיע שלהם והאדום את זוהר אש המדורות, שאותן מדליקים הרועים, לעת ערב, בהררי הנסיכות.
חיים ברנע, ציריך, שווייץ

הנון החלשה

עוד על הלשון העברית של העולם
הזה (העולם הזה 5.3.86 ואילך)
אני מסכימה לדעתה של הקוראה צביאלי (העולם הזה 19.3.86) כי הלשון והכתיב של העולם הזה הם בסדר גמור.
אבל אם העולם הזה כליך מקפיד בכתיב של פעלים מגזירת ל"ה, מדוע אין הוא מקפיד בהטיית פעלים מגזירת פ"נ?
כמה פעמים כבר נתקלתי בהעולם הזה במילה ינטשו (במובן יעזבו), והלא צריך להיות ייטשו, כמו ייפלו או ייסעו.
רות בן, ירושלים

● נכון, אבל במקורות גם מצויות הטיית בנוסח ינטשו, כמו ינקפו, ינבחו, ינבטו.

שמו של אדם

מישהו מכיר את בן-ערם משה?
זה לא כבר קיבלתי מבנקי הדואר פינקס צ'קים, שעליו מתנוסס שמי במהופך, סיוון ראובן. כמובן החזרתי את הפינקס ונימקתי את צעדי. להפתעתי הנעימה הגיבה הנהלת הדואר תגובה אדיבה והרפיסה לי פינקס צ'קים אחר ובו שמי, ראובן סיוון.
הנהגה, שנהגים רבים, לכתוב שמו של אדם במהופך, נוהג נפוץ הוא. למותר לציין שמאז ומעולם מתפרסמים שמות בישראל (ובלוב אומות העולם) בסדר הראוי: משה בן-ערם (ולא כך עמרם משה; ריצפה בתאיה; אליהו התשבי; אישטורי הפרחי; זאב ז'בוטינסקי...)

ראובן סיוון, ירושלים

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיים או טכניים.

כיצד תפסתי את אייכמן

הציצאות נחשב מאז ומתמיד לאחת ממצירות-הפאר של הנוער העברי. גם של הנוער שכתב את העולם הזה של שנות ה-60. וכך סיפר קורא. שהסתתר מאחורי שם-העט יקותיאל אבולעפיה, בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה במדור ספר לסבתא: — מדור הציצאות של אותם ימים — כיצד הוא תפס את אדולף אייכמן?

תפסתי את אייכמן ככה: לקחתי שני גליזות של עיתון הבוקר (יומון הציננים הכלליים של אותם ימים, קודמיהם של הליברלים, שנסגר מאז) ונסעתי עם זה לארגנטינה. הגעתי לבוראנוס-אייס ביום החמישי אחריצהריים, וחיכיתי שם לאייכמן, ליד תחנת האוטובוסים. כשהגיע אייכמן ועמד ליד, התחלתי לקרוא את העיתון, וכמובן שמיר נרדמתי.

כשראה אייכמן שאני קורא משהו, התחיל גם הוא לקרוא (מתוך סקרנות או רצון לרענן את ידיעותיו בעברית), וכמובן שגם הוא נרדם תיכף.

עכשיו שנינו ישנו (גם אני וגם אייכמן), אבל כיוון שאני נרדמתי קודם, יצא לי גם להתעורר קודם, ואז, כשהתעוררתי, לקחתי את אייכמן הנרדם לשרדה-התעופה. והשאר — זה כבר היסטוריה.

(המשך מעמוד 3)

לפני 202 שנים, בשנת 1784, הגיע לחלב יהודי פרסי, כנראה כשבו, מועמד למכירה לעבדות. הוא נפרה עליידי הקהילה ובאותה שנה גם נשא צעירה מקומית לאשה.

זה היה יוסף ששורע'מי (ע'מ'י: פרסי), שייסד את שושלת ששון בחלב, שפרתה ורבתה שם מאור.

אילן היוחסין של הששונים, על כל שלר חותיהם, הועלה על הגייר בשנת 1929, ואולי מן הראוי לרענן אילן זה. לכן אני מבקש מקוראים המתיחסים למישפחת ששון לכתוב אליי —

משה (פסל של בנו שרין) בן-ערם משה ז'בוטינסקי זאב

מרדכי (ששון) זר, אשרוד, רחוב הגפן 5 — תוך ציון שמות האב, האחים, הרודים, הסבים ואחי הסבים.

מרדכי (ששון) זר, אשרוד

אחד עובר, בכל זאת

על שריהחקלאות, אריה נחמקין (העולם הזה 19.3.86).

דבר אחד טוב יצא, ללא ספק, מן הסדרה של יאיר קוטלר על סולל-בונה (הבלוף המוסכם). בהמשך האחרון של הסדרה הופיעו תצלומיהם של חמישה אישים מרכזיים של תנועת העבודה ושמתחיל מאור לראות שלפחות אחד מהם גם עובר — השר אריה נחמקין. על טרקטור!

הילל בבונקין, נתניה

איפה הן הסיגריות והן

על סיגריות מיזרחיות (העולם הזה 19.3.86)

אלה לא הסיגריות שאני מעשן עכשיו, שהורגות אותי. הסיגריות על הסיגריות המצי' ריות, מן הימים ההם, שעליהן כתבתם בגליון האחרון — אלה יורגו אותי.

איפה הן הסיגריות ההן? סימון ארצות? זוכרים את הקופסה הנאה בעלת הריפוד הכפול? מטוסיאן! זוכרים...

יא אללה שלכם, איזה ריח העליתם באפי' שימעותון בהן, תל-אביב

איך עלה הכתר למעלה

עוד על דגל האיטי (העולם הזה 5.2.86 ואילך)

אם אתם חושבים שכבר גמרתם עם הרגל של האיטי, אתם טועים. גם לי יש מה לתרום בנושא זה.

כאשר, בראשונה בתולדות הספורט, הגיעה מישלחת מליכטנשטיין לאולימפיאדה (ברלין, 1936), נדהמה לגלות כי היגלה (פס כחול מעל פס אדום) וזה לרגל האיטי (זה הרגל שריבלייה החליף אותו כאשר ושוחר עתה למורה). כדי למנוע בלבול בעתיד, הורה הנסיך המושל מליכטנשטיין לשבץ תרן נסיכי בפניה

העולם הזה: שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3. מל. 03/4 232262 ♦ תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יוסי שנון ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלם המערכת: ציון צפריר ♦ עורך דפוס: יפת שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סימון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרונאי ♦ המול: העולם הזה בע"מ ♦ הרפסה: הרפסה החדש ♦ הפצה: גר

ק/א ק/י

דרך לשכנע איש שראש-משלה פועל מתוך כיבוד הערכים האלה.

מחווה יפה

השאלה היא מדוע כליך קשה גם לישראלים לקבל עובדות פשוטות כהווייתן.

לפני יותר מחצי שנה פניתי לאישיות ירדנית בכירה, באמצעות עיתונאים זרים, והבעתי את רצוני לבוא לביקור בירדן ולראיין את הוד מלכותו, כדי למסור לציבור הישראלי מידע מוסמך ומעודכן על גישת המלך לענייני-השלום. על כך קיבלתי תשובה חיובית, התשובה היתה לגבי הביקור, ואני הנחתי שהיא ניתנה על דעת הוד-מלכותו, ונוגעת גם לבקשתי לראיין.

לפני חודש וחצי עלה על דעתי להיענות להזמנה. לפני כן, למען הביטחון, ביקשתי משגריר אירופי בעמאן לפנות שוב אל אותה אישיות, ולהודיע על בואי הקרוב. התרשמתי מן התגובה כי ההומנה עומדת בעינה. זה היה לפני נאומו המפורסם של המלך.

על סמך נתונים אלה פניתי אל ראש-הממשלה, וביקשתי אישור לנסיעה לירדן. אחרי כמה התייעצויות קיבלתי את האישור, ובעיקר כותיו את ההיתר הרישמי של משרד-הפנים, הטבוע בדרכוני.

החלטתו זו של מר שימעותון פרס לא היתה שום כוונה פוליטית נסתרת. קיבלתי אותה בשימחה ובתודה. כרוחה: מחווה של ראש-הממשלה, על דעת שרהחוקן ושרהביטחון, למען חופש העיתונות. כישראל, שהיה זה עתה בשתי מדינות שאין בהן חופש עיתונות של ממש, אני גא על כך.

מוכן מאליו שלא נשאתי עימי שום מסר פוליטי סודי של ראש-הממשלה. אין זה סוד שדיעתי הפוליטיות שונות מזו של מר שימעותון פרס ככל הנוגע להסדרה-השלום, אומנם, ידיעותי של ראש-הממשלה ירועות לי, והסברתי אותן, כמיטב יכולתי, לכל מי ששאל אותי על כך בירדן. כפי שהסברתי נתונים פוליטיים אחרים בישראל.

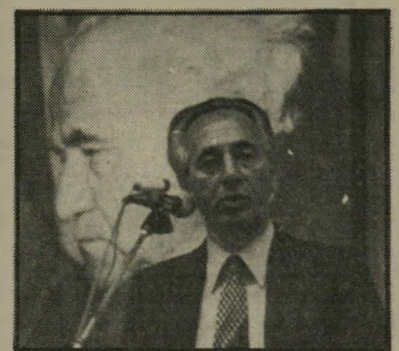
אני יכול לדעת מה גרם לראש-הממשלה ולשרי הביטחון והחוק להסכים למסע זה. יתכן שסברו כי עצם ביקורו של עורך-שבועון ישראלי בעמאן הוא עובדה חיובית במסכת-היחסים בין שתי המדינות, וכי הראיין שקיוויתי לערוך עם המלך חוסיין יהווה עובדה נוספת בדרך לשלום. אם כן הם נהגו בחוכמה, ואני מכבד שיקול זה. אף חילוקי-הדעות שלי עם אישים אלה בנושאים חשובים.

על כל פנים, אני מבין את ההתקפות שנערכו על ראש-הממשלה בפרשה זו. התנהגותו היתה מכובדת. כפי שנדרש מראש-הממשלה של מדינה דמוקרטית. שיש בה חופש פוליטי וחופש עיתונות. למרתי במסע זה מה עצום ההבדל בין מדינה כזאת ובין מדינה שבה חסרים יסודות אלה. באופן אישי, אני מכבד לראש-הממשלה, לשרים האחרים שהיו מעורבים בפרשה ולפקידי משרד-הפנים, שטיפלו בענייני בצורה מהירה וטובה.

אורי אבנרי

הכנסת קיימה בשבוע שעבר ריון קצר על נסיעתי לירדן, במסגרת שאילתה בעל-פה של איש-התחיה. היו חילופי-דברים, שגם איש-המערכ השתתף בהם.

הכל סובב סביב החלטת משרד-הפנים להעניק לי היתר מיוחד לבקר בירדן. כנדרש עלי-החוק לגבי כניסה לארץ המוגדרת כמדינת-אויב. שרהפנים, יצחק פרץ, אמר שאינו מומחה לענייני-ביטחון, ושפעל על פי החלטת של ראש-הממשלה שימעותון פרס.

פרס תודה

שהתייעץ גם עם שרהביטחון יצחק רבין ושרי החוק יצחק שמיר.

כל המשתתפים בריון ביקשו, למעשה, לדעת מדוע אישר מר שימעותון פרס את הנסיעה הזאת.

כוונות נסתרות

אותה השאלה נשאלה, כמובן, גם בירדן. היא גרמה להרושת-שמעות שהטילה צל על ביקורי, ושגרמה בריעבד לכמה הסתבכויות.

בירדן היה זה טבעי ששאלה זו תעלה חשדות שונים. הכל ידעו שאני עורך-עיתון וחבר-כנסת לשעבר. בירדן אין עיתונאי פועל אלא מטעם השילטון, ואין חבר-פרלמנט שאינו כפוף למרותו המוחלטת של המלך. לכן קשה לירדני להעלות על דעתו שבישראל המצב שונה.

כאשר עורך-עיתון ישראלי, שהוא גם חבר-כנסת-לשעבר (ורוב כעל-ישיח, הירדניים והפלסטיניים כאחד, חשבו שאני עדיין מכהן כחבר-כנסת), מקבל היתר מאת ראש ממשלת ישראל לבקר בירדן — האם יתכן שאין לכך כוונות נסתרות?

משום-כך היה "ברור" לאישים רבים בירדן, ובניניהם פקדי-מימשל, אישי-ציבור ועיתונאים, שאני נושא עימי מסר חשאי של שימעותון פרס למלך חוסיין. היה גם "ברור" שלא כמיקרה שהיתי בעקבה (ראו עמודים 14-15) בשעה שהמלך טס לשם לביקור חטוף, אלא שנפגשתי עם הוד-מלכותו כחשאי להעברת המסר הזה.

ככל שהרביתי להכחיש שמעות כוזבות אלה, כך גברה בעמאן האמונה בנכונותן. במדינה שאין בה חופש-עיתונות ואופוזיציה חוקית פשוט אין